Gazar byriin prolətaarınar, negedegtii! — Kolkooziin ədər byriin sonin

26 — [O]JAABRI [1]935 on — [D]ARAG 3 — [2]72 (1634) — [Ul]aan-Yde.

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMASSR-iinTGK ba Burprofsoveediin Oorgan.

Yne 10 mən

Zakika yne
12 sarada 30 t.
6 „ 15 t.
3 „ 7 t. 50 m.
1 „ 2 t. 50 m.

[SSSR]-iin Təbiin Gyiced[keke] Komiteed ba Aradiin [Komis]aarnariin Soveediin togtcol

[...]: K. Voroşiilov, M. Ty[kaşeev]ski, A. Jegoorov, S. [Bydio]nnii ba V. Bliyyker[...]ite Soveed Kolbootiin [...]al gesen ceregiin ne[...]erge olgoko tukai

[K]ədəlməriçən—tariaaça[...]aan ceregiin dargana[...]staavta tuskaita cere[...]ere zerge olgoko tu-[...] [S]SSR-iin TGK ba AKS-[...]35 onii sentiaabriiin [...]ederiin togtooltoi taa[...]lan SSSR-iin Təbiin [Gyiced]keke Komiteed ba [Arad]iin Komisaarnariin So[veed]iin togtookoni:

[K]. J. VOROŞIILOVTO [SSS]R-iin Kamagaalka Ara[diin K]omisaar.

[M]. N. TYKAŞEEVSKA [S]SSR-iin Kamagaalka [Aradii]n Komisaariin orlogço.

A. I. JEGOOROVTA [...]C-giin Zenkeni ştaa-[b]açaalnig.

[S]. M. BYDIOONNO-[...]KTUC-iin kavalieeriin [inspek]gtor.

[V]. K. BLIYYKERTO—[...] Zygiin Ulaan tugta [...]aarmiiin ceregyydiigi [ka]ndalagça.

[Soveed Kolbootiin Mar-][...]esen ceregiin nere zer[ge ol]goko.

[S]SSR-iin Təbiin Gyiced[k]eke Komiteediin ty-[ry]ylegçe—M. KALIININ

[S]SSR iin Aradiin Komi[sa]arnariin Soveediin ty[r]ylegçe—V. MOOLO-[T]OV.

[S]SSR-iin Təbiin Gyiced[k]eke Komiteediin sekre[t]ar—I. AKYYLOV.

[Mo]skvaa, Kreemli, 1935 [n]ojaabriin 20.

[Or]dinto udaar [...]uud Kiijevte

[K]EV. Nojaabriin 15-da [...]iin pooliin oordinto [...]guud bol tabanzuugi [...]diin kədələəgi yyskegçe [...]a Deemçenko tyryytei [...]agaas Kiijev oçobo. Vog[...]eere bajaiin miitinge bol [...]ina.

Ilaltiin tələə stakaanovçolon temeceke

MUKARŞIBER. Sutain somonii Kaarl Maarksiin neremzete kolkooz bol mal azaliin ulasiin təsəbiin josoor 1936 onii janvaariin 1-de 470 tologoi ykertei baika aad, nojaabriin 1 kyrter 503 ykertei bolzo təsəbəə 107 kubi gyicedkebe. Mən 391 koni jamaatai baika aad, 392 tologoitoi bolbo. Aduu moridoni mən 1 tologoigoor ilyyrbe.

Gadana, maliingaa baika əbeliin baira ba tezeeliigi gyiced kangaza çadasan baina. Mən mal azaliin brigaadiin erkim udaarniguud **Dolgorzab Çimediin baB.Baldanii** gegçədiin sain zişeete kədəlməriin açaar mal azalaas neleed jike aşag olzo abça, **kolkooziingoo** aşag olziigi arbidkaza çadasan baina.

Iimees, Kaarl Maarksiin neremzete kolkooziin bykii geşyyd bol malazal deere oloson ene biçiikan amzaltadaa sanaagaa amaraka josogyi. Enyynees ko şo byri jike ilalta dabakiin tələə stakaanovçolon temeceke josotoi.

Bykii brigaadanuudtaa Stakaanoviin meetediigi nebteryylke josotoi.

LOPILIIN.

Respyyblike dotoroo yresenii ba mənkələlgiin foondo askalgiin jabaca

NOJAABRIIIN 20-NII MEDEE (proceentoor)

Aimaguud	Yrese kaalga	Mənkələlgiin foondo
Aga	65,1	34,0
Alair	90,4	57,3
Bargazan	59,2	29,8
Bauunta	—	—
Biçyyr	66,3	36,6
Bookon	41,0	5,1
Zide	25,5	—
Jaruuna	52,5	12,9
Zagarai	49,3	3,5
Zakaamin	51,7	—
Kabaansk	63,7	19,5
Kiaagta	60,2	—
Mukar-Şiber	57,9	—
Ulaan-Onon	69,0	22,6
Olikoon	75,2	—
Selenge	52,4	19,5
K-Baigal	—	—
Tarbagatai	78,5	34,5
Tynken	85,6	58,8
Ulaan-Yde	59,1	50,7
Kori	62,4	27,0
E-Bulagad	77,5	18,4
Kamta	63,9	25,4

Deereki medee barimtanuudaas baicaa kada, manai respyyblike dotor yrese kaalga ba mənkələlgiin foondo askalgiin kədəlməri bol ton aali jabaza baina.

Ene kədəlməriigi negeç aimag rajoon təsəbiin josoor dyyrgeegyi. Zide, Zagarai, Bookon ba Zakaamin geke metiin aimaguud bol tus kədəlməriin talaar nelieedgyi koino çiregdeze, uul kədəl məriigi tasaldaulkiin ajuulda kyrgeze jabana.

Tere tula, aimag rajoonii nam, soveed ba kolkooziin emkiyyd bol əəsediin gəə kədəlməridə eris kubilalta gargaza, yrese kaalga ba mənkələlgiin foondo tasalka təsəbəə sain çanartai urgacaas ilgaza, ene geseer dyyrgeke ujalgatai.

B. Zabiin.

Staalin kolkooziin tyryyşiin alkam

Selenge. Zagastain somonii Staalinii neremzete kolkooziin mal azal enyynii urida zilnyyd te nelieed tasaldaltai baisan juma.

Odoo 1935 onii niuurta tus kolkooziin tyryylegçe nək. Ajuuşa Teelin ba tendeki nam, komsomooliin komiteeduud bolon udaarnig idebketediin zygees malazalaa oloşoruulka tukai onco ankaralaa tabisan deerees, malazaliigi kəgzyylke ulasiin təsəbiigi ilyybçelen dyyrgesen ba maliin yylteriigi saizaruulka kədəlməriin eki sainaar tabiba.

Malazaliigi kəgzyylke ulasiin təsəbiin gyicedkeliin talaar dooro zaagdasan medeegees karagtii.

Kuşuu malnuud	1936 onii janvaari 1-de baika təsəbəni	Odoo niuur deere baisani	Dyyrgeltiin % %
Aduu morid	420	433	103,1
Eberte mal	3113	3353	106,5
Koni-jamaad	4819	5158	107,3
Gakai	143	166	116,0
Kamta	8486	9110	107,2

Ene medee-barimtaas baicaa kada, Staalinii neremzete kolkooz bol malazaliigi kəgzyylke ulasiin təsəbiigi bykii mal deeree ilyybçelen dyyrgeze, urigşaa tyryyşiin alkam kiibe.

Gadana, ene zilde 1115 yniee diigi oroondo oruul ka təsəbtəi aad, 1118 ynieediigi oroondo oruulza çadaba. Mən edeenees 270 ynieedeni sain yylteriin bukada tabigdasan baina. Zygeer aduunii oroonii kampaanlaar 152 gyydiigi azargada tabika aad, 138 gyydiigi oroondo oruulza, 14 gyydeni oroondo oruulagdaagyi yldebe. Aduunii oroonii kampaani deere şine ilalta gekede, 93 gyydeni sain yylteriin azargada tabigdasan baika jum.

Təl abalgiin talaar karakada, bykii malaas 2453 tologoi təl abka təsəbtəi aad, 2635 tologoi təl abça, 1935 onii təsəbiigi 107,4% gyicedkebe.

Maliin tezeeliin talaar abça yzekede, 34805 ceent. əbesə keregleke josotoi aad, odoo niuur deere 19428 ceent. əbesə təi baina. Iime bolkodoo tezeeliin balaansiin josoor 1537 ceent. əbesə dutuutai bolno. Mən 26392 ceent. soloomo ba 3032 ceent. tariaan tezeel kereglegdeke josotoi aad, tyynii byridkel abtaagyi bəgəəd, ene talaar byri jikeken dutuutai bolko juma.

Əbəliin bairiin talaar karakada, 260 aduunii baika 4 koniuuş ni, 2600 ykeriin baika 24 dal, 460 tugaliin bagtaka kemzeetei 23 dulaan baira, 4100 koninii baika 11 dal, 500 kurigadiin baika 5 dal, 135 gakain bagtaka kemzeetei 2 dal ba 2 gazar izoliaatar barisanç bol, bykii malaa dulaan bairaar kangaza çadaagyi. Gebeç, odoo sajakan kədəlməriçədiin ba unaagiin kyciigi gyicedeer emkidkeze, barilgiin kədəlməridə gargaba.

Staalinii neremzete kolkooz bol malazal deeree ulasiin təsəbiin gyicedkeleer ba yylteriigi saizaruulka jabadaliin talaar ton tyryyşiin alkam kiize çadabaç, tezeeliin baaza ba əbəliin bairiin talaar nelieedgyi dutuutai baina. Tiime tula, socialis məriicəə ba udaarnigçalgiigi deede şataarani emkidkeze, bykii kədəlməridəə STAKAANOVTONII kədəlməriin meetediigi kalan abça, deereki dutuunuu daa cag darui usadkakiin tula ene kolkooziin niite geşyyd bolşoviigçolon temeceke josotoi.

Kurca niyden.

Socialis maliin tolnyydiigi zooteeknikiin zaabariaar tolzyylke jabadal bol bykii malçadiin aguu jike kariuucalga mən

Koninii feermiin erkim zişee

(Manai tuskai korrespondeen toos).

Selenge. Əbər Zəəkein somonii „Internacionaal" geze kolkooziin koninii tavaariin feerme bol socialis konin azaliigi kəgzyylke kədəlməridə socialis məriicəə ərgənə[...]r tabiza, erkim zişee karuulba. Ene feermiigi daagça Oçor Arjaajiin gegçə ene azal deere 4-dəki zildee kədəlmərilezə jabaka zuuraa yne kecree erkim kədəlməriin yre karuulza çadasan baina. Nək. Oçor bol sain kədəlməriin zişee karuulsanii tələə 5 dakin şagnagdasan baika jum.

Ene feermiin kəgzəltiin barimtanuudiigi dooro tobçokonoor karuulkada,- 1933 onii janvaariin 1-de 393 tologoi konitoi, 202 tologoi jamaatai baisan aad, 1934 onii janvaariin 1- de 474 tologoi konitoi, 213 tologoi jamaatai bolson baina. Mən 1935 onii janvaariin 1-de 604 tologoi konitoi ba 266 tologoi jamaatai baisan aad, odoo nojaabriin 5 da 880 tologoi konitoi ba 408 tologoi jamaatai bolzoi.

Malazaliigi kəgzyylke ulasiin təsəbəəs koni jamaanii talaar 16,7 kubi ilyybçelen gyicedkeze çadaba. Gadana, təl abalgiin talaar təsəbəəs 19, 9 kubi ilyyb çelezei.

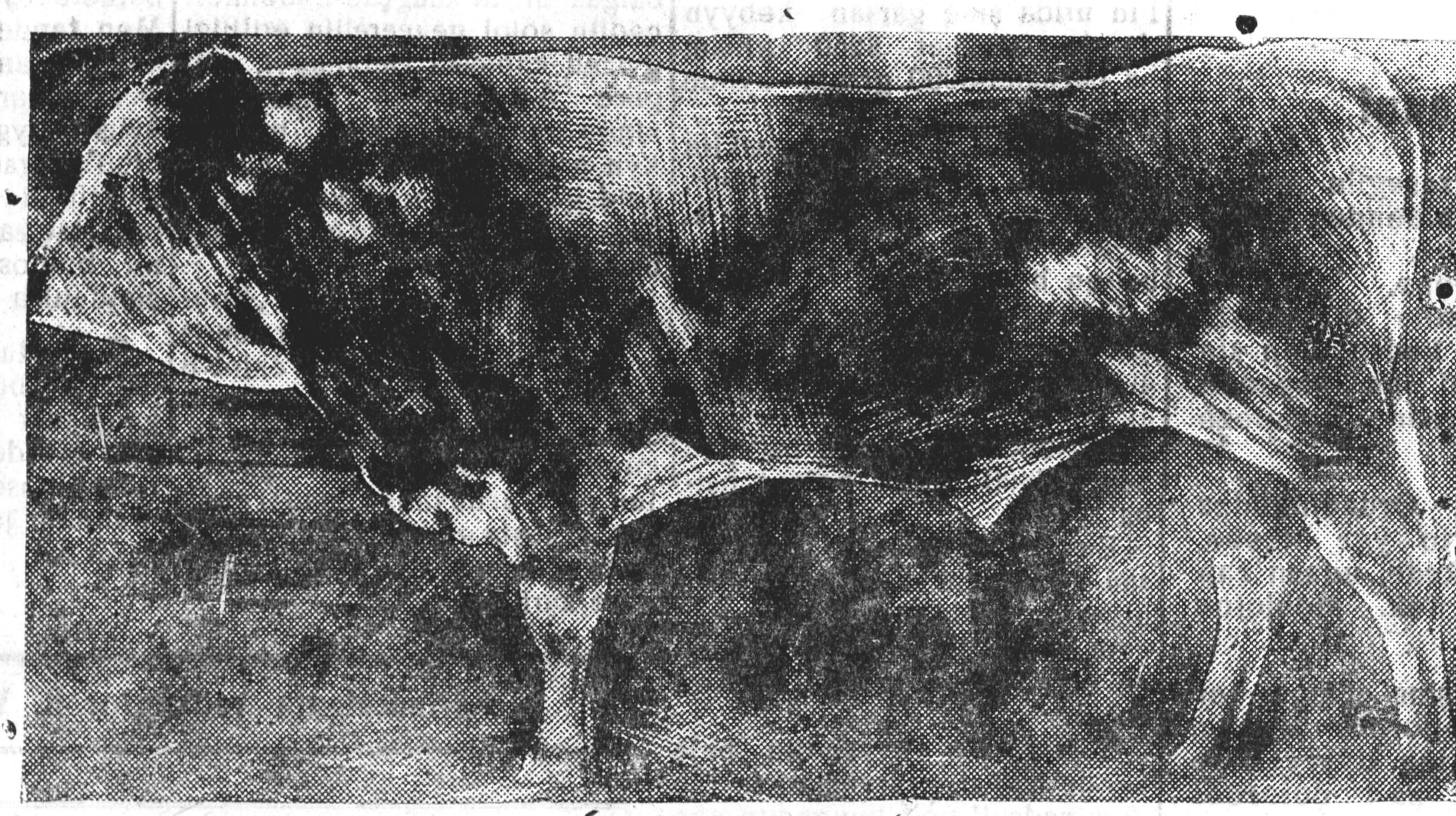
Koni ba jamaadiin bolon narai təlnyydiin əbəliin bairiigi gyiced bariza bykii koni ba jamaadaa kangasan, tede bairanuudaa ton ceberken bailgadag bai na. Mən tezeeliin baaziigi du tamaggyigeer beledkesen ba əbə səə koniçodiin tuskai kariuu calgada bekizyylen tuşaasan baina. Ene feerme bol aimagiin malazaliin ankadugaar viistev kede nelieed sain zişəete mal nuudiigi karuulza 2 şagnal abasan baina.

Staalinii şine dyrimiin josoor tus kolkooziin kolkoozniguudiin mal olon bolzo baina. Zişeel kede nək. Arjaajiin bol əmçiin gəə medelde 7 tologoi maltai bolbo,mən tyynçelen bişe geşyyd ni bygedeereemalnuudtai bolzoi.

Feermedeni erkim kynyyd tabigdasan baina gebel, Ceren Kanda Togtokiin bol ene feermiin negen erkim udaarnig bolno, juub gekede, tus feerme de 3 daki zildee kədəlmərilezə baika zuuraa, 7 dakin şagnag dasan baika jum. Nək. Ceren Kanda bol əngərəgçə əbəl 65 koni təryylke aad, 72 koni tə ryylze, tede kurigadaa 100 kubi mal bolgoson baina.

Garma Darmiin bol 4-dəki zildee kədəlmərilezə baika zuu raa sainaar kədəlmərilesenii tələə 4 dakin şagnagdasan ba ene ziliin təlnyydiigi 100 kubi mal bolgozoi.

Tyynees gadana ene feermede 7 kyn kədəlmərilezə baina, edenii dunda socialis məriicəə giin kədəlməri ton sainaar tabig dasan ba tedenii karuulcal gada bykii kədəlmərini bekizyy len əgtəsən baina. Gadana, ene feermiin kədəlməriçed bol Selen giin aimagta malazaliin baidal tukai ba maliin yylter saizaruul ka tukai gargasan togtooliigi bejelyylkiin tələə bolşoviigço lon temeceze baina. Ərgəər ja buulsan socialis məriicəəgəə ulamaar kəgzyylen, deede şata dani gargaza, bodoto stakaanov toniigi oloor gargaka keregtei bolbo. JƏM. CERENII.

Malaa yylterzyylze aşag olziini jikedkeke keregtei

Azayiledberiiin ba traansportiin eregtei emegtei kedelmeriçed - stakaanovtanii Byke kolbootiin negedygeer zebleen

(Nojaabriiin 15-nii ederiin zasedaani)

Nek. Ordzonikiidze egleenii zasedaaniiigi neeze Dzer ziinskiin neremzete №12 faabrikiin ekener kedelmeriçen Iminnoovada yge egebe.

—Manai faabrigta menee 185 stakaanovtan baina. Ede ton eceen geeşe. Manai kollegtiivta baigaa 500 kyn bol bygede stakaanovtan bolko josotoi. Bide bol eesediingee kedelmeriin zişeegi karuulza ulastaa ton sain çanartai triko taaz ekebdi,—geed dyyrgebe.

Tyynii udaa traansporta ba socialiis indyystriiin byke salbarinuud deere azaliin ender byteecliin maasternuud, zavooduudiin direegtornuud ba inzeneernuud bol azaliin byteeciigi jikedkekiin telee temeceld şine yje neeze ege sen stakaanovtanii kedeleegi ergedkeke caaşanki zoril go tukai kelesen baina.

Tedenii syyleer idee kooliin azayiledberiiin Aradiin Komisaar nek. Mikojaan udaan çanga aliga taşalgaar ugtuu lan tribyyn deere garça, eregtei emegtei kedelmeriçed-stakaanovtaniigi amarçalaad, caaşani aradiin azakuin bykii salbarinuud deere nek. Staalinii gaikamşag udaridalgaar ma nai Soveed ulasiin tuilasan ilaltanuud tukai jike todorkoi goor yge kelebe.

Ydeşiin zasedaani deere nek. L. Kaganooviç temer za miinkidiin çukala zorilgonuud tukai yge keleed, tegeskel dee „Syydke dotoroo 80 mingan vagoondo açaa teeke geze udaridagça nek. Staalinii naiduulsan ygejee, manai temer zamiinkid kerkibeç dyyrgeke aabza geze naidanab" gebe.

Udaani neked Şmiidte, Ivanoova ba Vinogradov geg çed yge keleze nojaabriin 15-nii ydeşiin zasedaani kaagdaba.

Nojaabriiin 16-nii zasedaani

Preziidiymde ulasteriin tobçoonii ba zasagiin geşyy diin nek. Staalin tyryytei yzegdekedeni, zebleende kabaa dagçad nergime çanga aliga taşalgaar ugtaba.

Zasedaaniiigi nek. Ordzonikiidze ketelebe.

Egee tyryyn Ogtiaabriin temer zamiin maşaniista nek. Liadynaajev yge kelebe. Tyynii udaa keden olon sta kaanovtan eesediingee tuilasan ilalta tukai ba eesediin gee traansportiin, azayiledberiin jamaraar kedeleze baisanii tukai omogtoigoor kelebe.

Tyynii syyleer, zeblee ketelegçe nek. Ordzonikiidze bol SSSR-iin AKS-iin tyryy nek. Moolotovto yge egebe. Nek. Moolotoviin tribyyn deere garça jirekede, udaan çan ga aliga taşalgan bolzo, zaal soo „yraa!, nek. Moolotov mandatugai!" g. m. uriaa sonostono.

Nek. Moolotov bol ulasaa kegzeltiin şine etaapta er gesen stakaanoviin kedeleen tukai jike sonoroor kelebe. Neker. Moolotoviin cag kakas keleed, ygejee dyyrgekede ni nergime çanga aliga taşalgan bolzo, zaal dotoroos „yraa!" „nek. Staalin mandatugai!" geze abiaan sonostono.

Enyynii udaa zasedaaniiin zabsarlalga bolood, nojaab riin 16-nii ydeşiin zasedaani neegdebe.

Ende ton tyryyn Goorikiiin avtozavoodiin direegtor Dijaakonov ton sonoroor yge kelebe.

Tyynii udaa BK (b) Namiin Leeningraadiin mozko miin sekretaar nek. Zdaanovta yge egebe. Nek. Zdaanov tribyyn deere garça jireed, Leeninii kotiin bolşoviiguu daas stakaanovtanda kaluun bajariigi kyrgebe. Nek. Zdaa nov bol manai ederiin baatarliguud tukai ba stakaanoviin kedeleenii gaikamşag ilaltanuudiigi karuulsan yge ton sonoroor keleed dyyrgekedeni, nergime çanga aliga taşal gan bolbo.

Keden olon stakaanovtanii yge kelesenii udaa ydeşiin zasedaani kaagdaba.

* * *

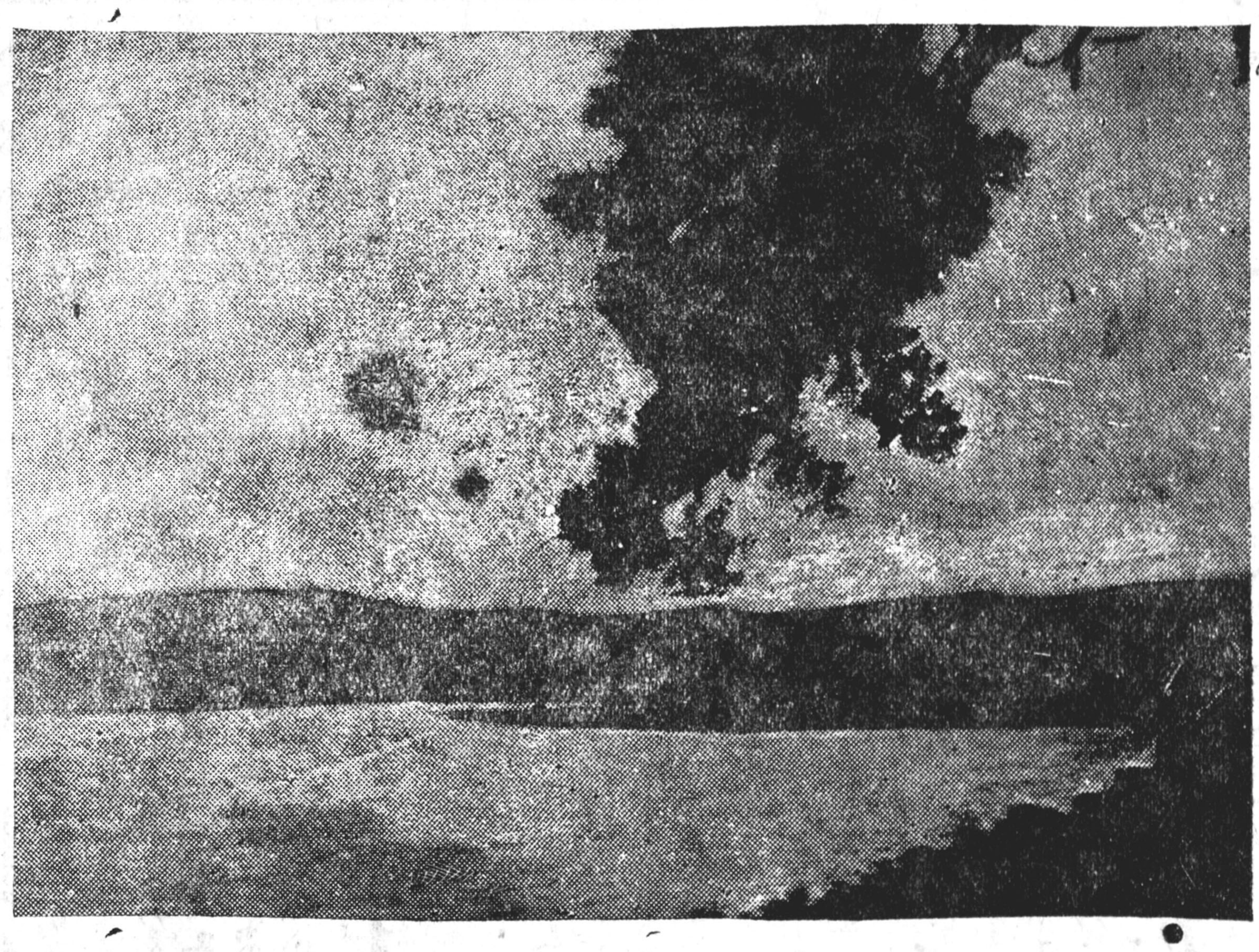
Nojaabriiin 17-do dyyrgeltiin zasedaani neegdeze, ene zasedaani deere keden olon stakaanovtan bol azayiled beri ba traansport deere tuilasan amzaltanuud tukai ba Stakaanoviin meetediigi caaşani ulam delgeryylke tukai ke lebe.

Tyynii udaa Kamagaalaka Arkom Kliim Voroşiilov bol ıjuulaas ajuudaggyi paraşutiistnuud, katuu zorigtoi pod voodniguud, erelkeg zorigtoi aviaatornuud ba Ulaan cere giin kemyyzyylsen, eke oroniigoo keden olon kebyyd tukai kelebe.

Udaani, byke delekein azalçadiin bagşa ba udaridag ça nek. Staalinda yge egtebe Nek. Staalinii tribyyn deere garça jirekede nergime aliga taşalgan bolzo, zaal soogoos „Staalinda yraa!" „Nek. Staalin mandatugai!" geke abiaan udaa daraa sonostono.

Nek. Staalinii yge keleed, dyyrgekede 20 minuuta soo aliga taşalgan, „yraa!" geke zergiin abiaan bolbo.

Tyynii udaa nek. Ordzonikiidze bol zebleegee kaagdasan deere sonoskobo.

Eldeb sonin

Saja garsan kyyged kedii çineen kyndeb

Doogtor Gyndoobinii (Leningraad) kelesenii josoor, kubiska liin urida şine garsan kebyyn dunda zişeegeer 3250 graam ba bacagad-3000 graam kynde baidag baigaa.

Men profeesor Speraanskiin (Moskvaa) karuulsanii josoor, şine garsan kebyyn dunda zi şeegeer 3218 graam boldog baisan belei.

Odoo 1934-35 onuudta şine gar san kyygedyn kynde kengenii gi Moskvaada şinzen yzekede ni, ekees saja garsan kebyyd 3500—3600 graam ba bacagad 3350—3400 graam bolson baiba.

Enyygeer bolkodoo, şine gar san soveediin kyyged bol ku biskaliin urida şine garsan kyy gedees dunda zişeegeer 300-400 graam kynde çignyyrtei bolson baina.

Saja garsan kyygediin beje kynde baibal, tyryyşiingee ke den nedeeli soo kyygediin eke ke jabadal eceereke baina. Ku biskaliin uridaki yiiinkiees odoo kyygediin ekelge 20 bubi baga bolson baina.

Namariin jike kyce te salkin bolzo baina

Kara dalai deere jike sal kin bolbo. Enyynii kyceneni 12 baal boloo. Ene salkin bol ongoconuudiin jabadaliigi ji keer saatuulza baina. Oçençiirs kiin majaagta deteken 3 baar kas usanda şingesen baina. Keden olon sklaaduudiin kuçalta kubko kiidesen ba elegtriin şu gamuud gemtesen baina.

* *

Baltiiin dalai deere nojaab riin 1-2 eder jike salkin bolbo, enyynii kyceni 10 baal bolbo

* *

„Saadko" parokoodiin Myyr manskaas urişaa garaad, 70 miiili gazarta jabaza jabatarani jike kycetei salkin bolzo, usa nii dolgindo gemtel bolson ba idee kooloo kadagaldag sklaad ba tende jabasan zonii baika gazarnuudaar usan dyyrçesen baina. Ene parakood bol, Medveeziiin aral kyrçe, salkinii namdakiigi kylieeke geze sanal tai oçoson baigaa.

Socialiis sojoliin bai bolbosoroliin teb bo çadaagyi

Alair. Tus aimagiin teb deereki socialiis sojoliin baişan bol, aimagiin tebte kedelmerileze baigaa alban kaagçad-kedelmeri çediin sojol gegeereliin eriltiigi gyiced kangaza çadanagyi, arai geze 5-6 konozo nege udaa kinoo garadag neretei bolboç, kyn amitanii suuçagyi kyiten baidagaas arakinçad kuligaanuu daas bişe kyn eceen cuglaradag baina.

Nojaabriin 3-nii ydeşe „Kobçon" geze kinoo garakaar sonos kol garaba. Seaanciin ekini 8 cagta tula, zaagdasan cag soo ni negeç kyn jiresengyi baikada, kontorliooroos kinoo garaka juu geze asuukada „manai ende kin 8 cagta geze sonoskol garga kada 10 cagta cuglardag jum" geze kariuucaba.

9 cagaas nege kynyyd cuglarasaar b cel ygei kyitende tese keleeree şala debese Men tende sogtuu dalraldasan kynyyd te şebege barika bolon kyliseçe ygei buzaga diigi gargadag şaltaga baişaniigi ynekeer naar tabiza, arad zon rel bolbosoroliin k kanduulza çadaagyigi

Tiime tula Socialii baişan bol, gancal gargakaar kizaarlaka giin teb deereki ali b rel bolbosoroliin ke ergeneer jabuulka or josotoi.

Kariuucalgata redaagtor B. VAANÇAGII

Номер выпускал Д. Ж. ДАМДИНОВ. Корректировал Б. ДУГАРОВ Верстал Ц. Ж. БАТУЕВ. Типография из-ва «Б.-М. Правды» и «Унэн» Уполн